

Διαδρομικές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΟΦΙΑ ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗ

Ο ελληνικός Τύπος πριν και κατά τη διάρκεια της εθνοαπελευθερωτικής επανάστασης

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

diadromes@haniotika-nea.gr

editorial

Ο ρόλος που διαδραμάτισε η Τυπογραφία στη διάδοση της γνώσης, στην πνευματική και κοινωνική αφύπνιση των ανθρώπων καθώς και στην ανάπτυξη κινήματων όπως ο ουμανισμός και ο διαφωτισμός στην Ευρώπη, ήταν καθοριστικός.

Με αφορμή την αυριανή επέτειο της επανάστασης του 1821, στο σημερινό τεύχος των "διαδρομών" διερευνούμε τον σημαντικότερο ρόλο του εντύπου -και των ελληνικών εφημερίδων ειδικότερα- πριν την επανάσταση, κατά τη διάρκεια της και στα πρώτα χρόνια του ελληνικού κράτους, για τη διατήρηση της ελληνικής γλώσσας, την ανάδειξη της ιστορίας και τη διαμόρφωση της εθνικής μας ταυτότητας.

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Τα "Λουλούδια που Μαράθηκαν Νωρίς"

Παρουσία των πρωταγωνιστών του ντοκιμαντέρ καθώς και των συντελεστών της παραγωγής προβάλλεται σε πρώτη δημόσια προβολή την Τετάρτη 28 Μαρτίου στις 19:30 στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων η ταινία «Λουλούδια που Μαράθηκαν Νωρίς. Κακόπετρος 28 Αυγούστου 1944» σε σκηνοθεσία Ματθαίου Φραντζεσκάκη και Βίκης Αρβελάκη.

Προβολή ντοκιμαντέρ για τις θηριωδίες στον Κακόπετρο το 1944

Το ντοκιμαντέρ - παραγωγής 2018 - αναφέρεται στην εκτέλεση 23 αμάχων και την ελληνοπλασία του Κακοπέτρου στον δήμο Πλατανιά Χανίων από τις δυνάμεις της Γερμανικής Κατοχής.

Την προβολή διοργανώνουν η Περιφέρεια Κρήτης, η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, ο Δήμος Πλατανιά, το Πνευματικό Κέντρο Χανίων και η Πολιτιστική Εταιρεία Κρήτης.

Η είσοδος είναι ελεύθερη για το κοινό.

Η ταινία συμμετείχε στο επίσημο πρόγραμμα του 20ου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

25/3

Ευάγγελος,
Ευαγγελία,
Εθνεγερσία

26/3

Σύλας,
Σύλη

27/3

Φιλπότς,
Φιλίτα,
Λυδία,
Ματρώνα

31/3

Υπάτιος,
Λάζαρος

σελ. 3 - Πολιτισμός

σελ. 4 - 5 ~ Ο ελληνικός Τύπος πριν και κατά τη διάρκεια της εθνοαπελευθερωτικής επανάστασης

σελ. 6 - Συνέντευξη με τη Σοφία Δερμιτζάκη

σελ. 7 ~ Παιδότοπος

σελ. 8 ~ Υγεία & Βότανα

σελ. 9 ~ Ιστορία της Ιατρικής

σελ. 10 ~ Αφορμή, Βιβλία

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΚΗΝΗ ΤΟΥ ΔΗ.Π.Ε.Θ.Κ.

"Φύλλο - φύλλο την κουκιά"

Το Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Κρήτης θα παρουσιάσει στο Βενιζέλιο Ωδείο Χανίων (παιδική σκηνή) τη διαδραστική θεατρική παράσταση «Φύλλο - Φύλλο την Κουκιά» του Γιάννη Καλαντζόπουλου, την Πέμπτη 29 και την Παρασκευή 30 Μαρτίου στις 7 μ.μ. και το Σάββατο 31 Μαρτίου στις 6 μ.μ. και στις 8 μ.μ..

Γενική είσοδος: 4 ευρώ, προπώληση - κρατήσεις: Γραφεία Θεάτρου, τηλ.: 2821044256.

Σκηνοθεσία-Μουσική επιμέλεια: Γιάννης Καλαντζόπουλος

Σκηνικά-Κοστούμια-Επιμέλεια φωτισμού: Ξανθή Κόντου

Χορογραφίες: Ελένη Σταυροπούλου Βοηθός Σκηνοθέτη Χρήστος Ραχιώτης Παίζου, τραγουδούν, χορεύουν και εκτελούν ζωντανά τη μουσική οι ηθοποιοί:

Ερατώ-Μαρία Μανδαλενάκη, Μιχάλης Νταουντάκης, Σοφία Χαλαζιά.

Μια πανέξυπνη αλληγορία που μεταδίδει με ξεκαρδιστικό τρόπο στα παιδιά όλη την συσσωρευμένη λαϊκή σοφία του τόπου μας, εξυμνώντας την εργατικότητα, τη σύνεση, τον σεβασμό στην διαφορετικότητα και την αλληλεγγύη.

ΣΤΟ ΣΤΟΥΝΤΙΟ "ΟΞΩ ΝΟΥ"

Διαδραστική περφόμανς

Την διαδραστική περφόμανς "Sensual Lumina" θα παρουσιάσουν οι καλλιτέχνες Μαρία Στεφανίδου & Πασχάλης Χατζητρυφώνας, το Σάββατο 24 Μαρτίου σε 2 παραστάσεις στις 8.30 μ.μ. και στις 10 μ.μ. στο στούντιο Όξω Νού.

Το Sensual Lumina αποτελεί ένα project ενδυτικής τεχνολογίας, που βασίζεται στη δημιουργία ενός ενδύματος, το οποίο ενσωματώνει LEDs και αισθητήρες αφής ελεγχόμενα από μικροεπεξεργαστή. Το ηλεκτρονικό ένδυμα έγινε το μέσο στο οποίο βασίστηκε η 30λεπτη διαδραστική performance "Sensual Lumina", αποτέλεσμα της δημιουργικής συνεργασίας του media artist Χατζητρυφώνας Πασχάλη και της ηθοποιού και performer Στεφανίδου Μαρίας.

Η performance αφηγείται τον κύκλο ζωής μιας μετα-βιολογικής οντότητας, η οποία ενσωματώνει οργανικά και μηχανικά στοιχεία. Γενική είσοδος 5 ευρώ. Κρατήσεις θέσεων 28210 45585.

Λόγω περιορισμένου αριθμού θεατών είναι απαραίτητη η κρατηση θέσεων.

ΣΤΟ ΝΕΩΡΙΟ ΜΟΡΟ

Παρουσίαση βιβλίου

Παρουσίαση του βιβλίου της Ελισάβετ Μπαρμπαλιού: «Η επιστροφή του άνδρα: Λύνοντας τη σιωπή αιώνων» θα πραγματοποιηθεί το Σάββατο 24 Μαρτίου στις 7.30 μ.μ. στον Ιστοιολογικό Όμιλο Χανίων (Νεώριο Μόρο). Την εκδήλωση οργανώνουν οι εκδόσεις

«Πεδίο» και το «Κέντρο Ελληνικού Ψυχοδράματος» και Κοινωνιοδράματος».

Για το βιβλίο θα μιλήσουν ο ψυχίατρος - διευθυντής του Κέντρου Ψυχικής Υγείας Ρεθύμνου, Αντώνης Λιοδάκης και η φιλόλογος - συγγραφέας, Αγγελική Καραθανάση.

Απαγγελία ποιημάτων θα κάνει η φιλόλογος - δημοσιογράφος, Βίκυ Κόλλια.

Τη συζήτηση θα συντονίσει ο οικονομικός αρθρογράφος, Παναγιώτης Μπατσαρισάκης.

τεύχος 771
Εβδομαδιαίο Πολιτιστικό Ενθετο της εφημερίδας "Χανιώτικα Νέα"

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ - ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.

ΙΔΡΥΤΗΣ: Γιάννης Ε. Γαρεδάκης
ΕΚΔΟΤΗΣ: Μανώλης Α. Γαρεδάκης
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Παρασκευάς Ν. Περάκης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ "ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ":
Ελευθερία Μ. Κουμή

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:
Γιώργος Δρακάκης, Γιώργος Κώνστας, Γιάννης Λυβιάκης, Δημήτρης Μαριδάκης, Γιάννα Μαρουλοσφάκη, Βασιλική Τωμαδάκη, Ελένη Φουντουλάκη

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ:
Δέσποινα Βάλλα, Νίκη Ξυφανταράκη, Ελένη Σταυρίδη
ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ:
Νεκτάριος Κακατσάκης
ΠΙΣΤΕΤΕΣ: Hussein Rajaitikhar, Γιάννης Περάκης

Γιώργος Στεφανάκης
ΣΥΝΤΑΞΗ: Εμπορικό Κέντρο "Ερμής" (Μπουνιαλή 11-19)
τηλ. 28210 51.003 - 6,
fax 28210 51.007
e-mail: info@haniotika-nea.gr

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ:
Καραϊσκάκη 49, τηλ. 28210 70.563 - 6 fax 28210 91.900
Διαφημιστικό Τμήμα:
Εύα Κουμή τηλ.: 2821070.563 - 6
e-mail: ads@haniotika-nea.gr

ΣΕ ΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΚΙΣΑΜΟ

Αφιέρωμα στο παιδικό και εφηβικό βιβλίο

Το 5ο Φεστιβάλ Παιδικού και Εφηβικού Βιβλίου διοργανώνουν στο Τσατοσαρωνάκειο Πολιτιστικό Πολύκεντρο από τις 26 έως τις 30 Μαρτίου η Ιερά Μητρόπολις Κισάμου και Σελίνου και το Εκκλησιαστικό Βιβλιοπωλείο "Εσπερία".

Το πρόγραμμα του φεστιβάλ περιλαμβάνει:

- Συνομιλία της συγγραφέα Αθηνάς Ντάσιου - Γιάννου με μαθητές, τη Δευτέρα 26 Μαρτίου 10 π.μ. - 1 μ.μ. και ομιλία της ίδιας με θέμα "Σύγχρονο παιδί και βιβλίο - τρόποι προσέγγισης" την ίδια μέρα στις 7 μ.μ.
 - Παρουσίαση της ποιητικής συλλογής του Βαγγέλη Θ. Κακατσάκη "Όπως το ψωμί", την Τρίτη 27 Μαρτίου στις 6:30 μ.μ.
 - Παρουσίαση αυτοσχέδιων παραμυθιών με τον γενικό τίτλο "Καλή σας μέρα... το παραμύθι αρχίζει", με την λογοτέχνη Φωτεινή Σεγρεδάκη, την Τετάρτη 28 Μαρτίου 10 π.μ. - 1 μ.μ.
 - Εκδήλωση σε συνεργασία με το 3ο Δημ. Σχ. Κισάμου "Οι μαθηταί υμνολογούν", την Πέμπτη 29 Μαρτίου στις 6:30 μ.μ.
 - Παρουσίαση του βιβλίου του Εμμανουήλ Μαλαθράκη "Υμνοι Μεγάλης Παρασκευής", την Παρασκευή 30 Μαρτίου, στις 6:30 μ.μ.
- Να σημειωθεί ότι όλες τις μέρες θα λειτουργεί έκθεση ψηφιδωτού από το Εργαστήριο Ψηφιδωτού του Πολύκεντρου και τον καθηγήτή Εμμανουήλ Ρουκούδη, όπως και έκθεση βιβλίου από τις 10 π.μ. έως τη 1 μ.μ.

ΣΤΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

Διήμερες εκδηλώσεις με τη συγγραφέα παιδικών και εφηβικών βιβλίων, Ελένη Δικαίου, θα πραγματοποιηθούν την Τρίτη 27 και την Τετάρτη 28 Μαρτίου στις Βιβλιοθήκες του Δήμου Χανίων με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού Βιβλίου (2 Απριλίου).

Όπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση, η Ελένη Δικαίου, είναι καλεσμένη από τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων για το εορταστικό διήμερο αφιέρωμα στην παιδική και εφηβική λογοτεχνία.

Οι εκδηλώσεις περιλαμβάνουν συνάντηση με μαθητές Δημοτικών Σχολείων την Τρίτη 27 Μαρτίου στο χώρο των Παιδικών Βιβλιοθηκών Δημοτικού Κήπου και Σούδας.

Την Τετάρτη 28 Μαρτίου 2018 θα πραγματοποιηθεί συνάντηση με μαθητές Γυμνασίων στο χώρο της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Χανίων. Θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας.

Πληροφορίες: Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων. Ώρες λειτουργίας: Δευτέρα έως Παρασκευή 8 π.μ. - 2 μ.μ., Απογεύματα Δευτέρα και Πέμπτη 5 μ.μ. - 8 μ.μ.

Σάββατο: 10 π.μ. - 1 μ.μ.
Τηλ.: 2821 3 41661-2

ΣΤΟ ΝΕΩΡΙΟ ΜΟΡΟ

Εκθεση ζωγραφικής Αγλαΐας Περράκη

Την έκθεση ζωγραφικής «Φύση και ποίηση» παρουσιάζουν ο Ελληνο-Γαλλικός Σύλλογος Χανίων σε συνεργασία με την Αντιπεριφέρεια Χανίων και τον Ιστιοπλοϊκό Όμιλο Χανίων παρουσιάζουν

στο Νεώριο Μόρο από τις 30 Μαρτίου έως τις 15 Απριλίου. Πρόκειται για την πρώτη ενότητα της σειράς έργων με τίτλο «Το τέλος είναι η αρχή» της εικαστικού Αγλαΐας Περράκη.

Σε ένα διάλογο ζωγραφικής και ποίησης, Γάλλοι και Έλληνες ποιητές συναντούν τη ζωγράφο και πλαισιώνουν τα έργα της.

Τα εγκαίνια θα γίνουν την Παρασκευή 30 Μαρτίου στις 8 μ.μ.. Η ζωγράφος σημειώνει:

«Ερμνεύοντας τη φύση που δεν μπορούμε να νιώσουμε... Φύση· ένα παλλόμενο κύκλωμα ζωής και θανάτου αγκαλιάζει και ανταλλάσσει με τον άνθρωπο φως, νερό, τροφή· συμπάσχει, γεννά και θυσιάζει μέχρι να αναγεννηθεί».

Το φως εισχωρεί ως λυτρωτής, μετασχηματίζει και μεταμορφώνει.

Πεσμένα φύλλα ζυμώνονται με το χώμα και το νερό και δημιουργούν νέες συστάσεις, νέα αποτελέσματα. Κόσμοι καινούργιοι δημιουργούνται, κάθε τέλος μια αρχή αέναα στον χωροχρόνο».

ΣΤΙΣ 26 ΜΑΡΤΙΟΥ

Συνάντηση στο Κ.Α.Μ. για τις Γιορτές Ρόκκας

Συνάντηση για τις Γιορτές Ρόκκας 2018 θα πραγματοποιηθεί την Δευτέρα 26 Μαρτίου στις 8 μ.μ. στο Κ.Α.Μ., «για να συναντηθούμε, να μοιραστούμε ιδέες και απόψεις, να συζητήσουμε και να γνωριστούμε καλύτερα από κοντά», όπως αναφέρεται σε σχετικό κάλεσμα.

«Πρόκειται», όπως αναφέρεται, «για γιορτές των τεχνών, για μια συνάντηση

κοινωνίας και πολιτισμού στην ενδοχώρα των Χανίων της Κρήτης, όπου ανανεώνουν το ραντεβού τους κάθε χρόνο τις τελευταίες μέρες του Αυγούστου, προσελκύνοντας επισκέπτες από την Ελλάδα και το εξωτερικό, με κύριους διοργανωτές της τους φιλόξενους κατοίκους των όμορφων χωριών Ρόκκας και Κεράς. Μετά από 5 χρόνια ενεργής παρουσίας και ζωτικής προσφοράς, αποτελούν πλέον ένα αναπόσπαστο κομμάτι στην πολιτιστική φυσιογνωμία της περιοχής. Φέτος, οι Γιορτές συνεχίζονται, ακόμα πιο ανανεωμένες».

Συνεχίζονται...

• **Εκθεση** "Εικαστικοί των Χανίων ερμνεύουν τον Πύργο της Βαβέλ" στη Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων έως 21/5.

• **Εκθεση ζωγραφικής** "Συμπλεύσεις" στην αίθουσα τέχνης Β. Μυλωνογιάννη έως τις 4 Απριλίου με ωράριο λειτουργίας από 11 π.μ. έως 1 μ.μ. και από 6 μ.μ. έως 9 μ.μ..

• **Θεατρική παράσταση** «Ο Μικρός Εγώ» στο Βενιζέλειο Ωδείο από το ΔΗΠΕΘΕΚ σε συνεργασία με τη θεατρική Ομάδα "Αίολος" στις 24/3 στις 7 μ.μ. και 9 μ.μ., στις 25/3, 26/3 και 27/3 στις 9 μ.μ..

• **Παραστάσεις** του έργου του Άρθουρ Μίλερ "Ψηλά απ' τη γέφυρα" από την "Αρένα" στις 24 και 25 Μαρτίου στις 9 μ.μ. στο θέατρο "Βλυσίδη".

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Εκδήλωση αφιερωμένη στην επανάσταση του 1821

Εκδήλωση αφιερωμένη στην επανάσταση του 1821 με θέμα: «...Παλικάρια μου ... το γόνα σας δεν τρέμει στους κινδύνους εμπροστά...» (Διονύσιος Σολωμός Ύμνος εις την Ελευθερίαν), θα πραγματοποιηθεί το Σάββατο 24 Μαρτίου και ώρα 8 μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων. Συμμετέχουν: Η Βυζαντινή, η Παιδική χορωδία καθώς και η χορωδία Ενηλίκων της Ιεράς Μητροπόλεως, το Εκκλησιαστικό Λύκειο Χανίων, το ΕΠΑΛ Βρυσών και η Σχολή χορού «Σύγχωρος».

Την εκδήλωση διοργανώνει το Γραφείο Νεότητας της Ιεράς Μητροπόλεως Κυδωνίας και Αποκορώνου. Συνδιοργάνωση: Περιφέρεια Κρήτης Περιφερειακή Ενότητα Χανίων.

ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ "Δ. ΒΛΗΣΙΔΗΣ"

"Το Μαγικό Κουτί"

Μετά την επιτυχημένη πρώτη παρουσίαση, τον Ιανουάριο 2018 στο ΚΑΜ, της ψηφιακής εφαρμογής «Μαγικό Κουτί», ο Δήμος Χανίων και η ΚΕΠΠΕΔΗΧ ΚΑΜ διοργανώνουν προβολές για τα Σχολεία της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, στο Θέατρο «Δημήτρης Βλυσίδης» από την Τετάρτη 28 έως την Παρασκευή 30 Μαρτίου.

Πρόκειται για οπτικοποιημένη αφήγηση του παραμυθιού της Ευδοκίας Σκορδαλά - Κακατσάκη «Ο Βασιλιάς των Ονείρων», σε εικονογράφηση Λιάνας Δενεζάκη.

Σκηνοθεσία, Αφήγηση, Μουσική επιμέλεια, Graphics Animation, Video Editing: Λεωνίδας Μανωλικάκης Παραγωγή: ΚΕΠΠΕΔΗΧ ΚΑΜ 2017.

Το έργο είναι κατάλληλο για παιδιά Νηπιαγωγείου και Δημοτικού όλων των τάξεων.

Ώρες προβολής για σχολεία: 09.00, 10.30, 12.00
Ώρες προβολής για το κοινό: 19.00 και 20.00. Διάρκεια : 43'

Η είσοδος είναι ελεύθερη.

Όσα σχολεία επιθυμούν να παρακολουθήσουν την ψηφιακή παράσταση, παρακαλούμε να επικοινωνήσουν με τον κ. Λεωνίδα Μανωλικάκη στο τηλέφωνο 2821034200, κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες.

ΣΤΙΣ "ΕΠΙΛΟΓΕΣ"

Πολύγλωσσες αφηγήσεις

Σειρά εκδηλώσεων με τίτλο "Πολύγλωσσες αφηγήσεις" ξεκινά σήμερα Σάββατο 24 Μαρτίου στο βιβλιοπωλείο "Επιλογές". Το πρόγραμμα επιμελείται η Ευγενία Παπαδάκη και αρχίζει στις 11 π.μ. για παιδιά 3 - 5 ετών και στις 12 μ.μ. για παιδιά 5 - 7 χρονών.

**ΜΗΝΥΜΑ ΓΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥΣ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ
ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**
ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΛΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΔΙΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ
Ε. ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗ- ΚΑΖΑΚΟΥ, ΒΑΤΟΛΑΚΚΟΣ ΧΑΝΙΩΝ

Τηλ. επικοινωνίας 6948535544 - 6944963790
www.oliveoil-museum.gr, info@oliveoil-museum.gr

Από τα γυρίσματα της ταινίας "Νίκος Καζαντζάκης", στο χώρο μας

Ελάτε στο χωριό μας, για να θαυμάσετε το μουσείο, του 18ου αιώνα, να απολαύσετε ένα περίπατο στο λαγκάδι, με το ποτάμι του, στο φημισμένο μονοπάτι του χωριού που οδηγεί, στο φράγμα του Βαλασαμιάτη.

**ΓΙΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΣ ΟΛΙΓΩΡΕΣ
Η' ΗΜΕΡΗΣΙΕΣ ΕΚΔΡΟΜΕΣ**

Ο ελληνικός Τύπος πριν και κατά τη διάρκεια της εθνικοαπελευθερωτικής επανάστασης

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΑΜΝΑΚΗΣ

Η εμφάνιση του ελληνικού Τύπου πριν τη συγκρότηση του σύγχρονου ελληνικού κράτους αποτελεί μια ενδιαφέρουσα εξέλιξη η οποία επιβεβαιώνει την ύπαρξη μιας οργανωμένης ελληνικής κοινότητας σε οικονομικό, κοινωνικό και πολιτισμικό επίπεδο και ταυτόχρονα μία έντονη δραστηριότητα της ανερχόμενης ελληνικής αστικής τάξης στο εμπόριο, στο τραπεζικό και χρηματοπιστωτικό τομέα αλλά και στο τομέα της τυπογραφίας και των εκδόσεων. Τα πρώτα ελληνικά έντυπα τα οποία εκδίδονται στη Βιέννη, στο Παρίσι και το Λονδίνο διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο εφόσον συμβάλουν στην διατήρηση της ελληνικής γλώσσας και μίας πολιτισμικής και ιστορικής ταυτότητας.

Ο ελληνικός προεπαναστατικός Τύπος αποτελεί ένα αποδεικτικό της ύπαρξης μίας ελληνικής αστικής τάξης και διανόησης η οποία σύμφωνα με τον Μουζέλη συμβάλει στην ανάπτυξη της εθνικής συνείδησης και του επαναστατικού πνεύματος (Μουζέλης 1978: 31) απαραίτητη, προφανώς, προϋπόθεση για την μετέπειτα εθνικοαπελευθερωτική επανάσταση και τη δημιουργία του σύγχρονου ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού. Σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη και εμφάνιση των πρώτων ελληνικών εφημερίδων φαίνεται να είχαν τα πολυάριθμα τυπογραφεία τα οποία βρισκόταν κάτω από την ιδιοκτησία ή και διαχείριση των Ελλήνων της διασποράς (Ειρηνίδου 1876; Λαΐου 1961; Ενεπεκίδου 1965; Βελουδή 1974; Σκιαδά 1976; Φραγκούλη 2005).

Ο προεπαναστατικός Τύπος

Η πρώτη ελληνική εφημερίδα εκδόθηκε το 1784 στη Βιέννη από τον Ζακυνθινό Γεώργιο Βεντόπη χωρίς να είναι γνωστός ο τίτλος εφόσον κανένα φύλλο της εν λόγω εφημερίδας δεν έχει διασωθεί. Ως εκ τούτου ως έτος γένεσης του ελληνικού Τύπου θεωρείται το 1784 (Λαΐος 1958: 169; Δασκαλάκης 1964: 198; Παπαλεξάνδρου 1971: 18; Κουμαριανού 2005: 56). Επισημαίνεται, ότι οι παλαιότερες ιστορικές αναφορές (Πετρακάκος 1920: 66; Dascalakis 1930: 14; Ρούσσος 1940; Μάγερ 1957: 9) θεωρούσαν,

προφανώς λανθασμένα, ως πρώτη εκδοτική προσπάθεια την "Εφημερίς" των Μαρκίδων Πούλιου η οποία εκδόθηκε το 1790. Οι αδελφοί Πούλιου είχαν ιδρύσει Τυπογραφείο στην Βιέννη, υπήρξαν συνεργάτες του Ρήγα Φεραίου και καταγόταν από τη Σιάτιστα (Μπόντας 1989). Η "Εφημερίς" παύτηκε το 1798 από τις Αυστριακές αρχές εξαιτίας της εμπλοκής του Γεωργίου Πούλιου στους σχεδιασμούς για την εξέγερση στον Ελλαδικό χώρο ενάντια στους Οθωμανούς (Καρυκόπουλος 1984: 24). Η έρευνα όμως του Γεωργίου Λαΐου στα αρχεία της Βιέννης οδήγησαν σε μία αναθεώρηση σχετικά με την ιστορική αφετηρία του Ελληνικού Τύπου με την ανακοίνωση αυτή να δημοσιεύεται στη περιοδική φιλολογική-λαογραφική και ιστορική έκδοση Επτανησιακά Φύλλα τον Νοέμβριο του 1958.

Οι προσπάθειες έκδοσης εφημερίδων των Ελλήνων της διασποράς συνεχίζονται με την έκδοση, το 1811, στη Βιέννη της εφημερίδας Ειδήσεις δια τα Ανατολικά Μέρη με εκδότη τον J. F. Hall ο οποίος φέρεται να του είχε χορηγηθεί το προνόμιο έκδοσης εφημερίδας από τις αυστριακές αρχές με συντάκτη αρχικά τον Κοζανίτη Ευφρόνιο Πόποβιτς και στη συνέχεια τον Δημήτριο Αλεξανδρίδη, ανιψιό του Ανθιμου Γαζή (Αργυροπούλου & Ταμπάκη 1983). Η εν λόγω εφημερίδα έκλεισε μετά από πέντε μήνες. Το 1812 εκδίδεται ξανά στη Βιέννη από τον J. F. Hall και τον Δημήτριο Αλεξανδρίδη μία νέα εφημερίδα ο Ελληνικός Τηλέγραφος.

Το 1811 εκδόθηκε στη Βιέννη το φιλολογικό περιοδικό "Ερμής ο Λόγιος" από τον Αδαμάντιο Κοραή ενώ το 1817 ο Αλεξανδρίδης προχωρά σε μία ανεξάρτητη έκδοση τον "Φιλολογικό Τηλέγραφο". Αφορμή η φιλολογική διαμάχη ανάμεσα στους Κοραϊστές και τους Αρχαϊστές. Το 1819 εκδίδεται επίσης στη Βιέννη από τον Αθανάσιο Σταγειρίτη το περιοδικό "Καλλιόπη". Το ίδιο έτος, το 1819, εκδόθηκαν τα περιοδικά "Αθηνά" και η "Μέλισσα" στο Παρίσι ενώ στο Λονδίνο το "Ιρις" και το "Μουσεϊόν". Ο ελληνικός προεπαναστατικός Τύπος της διασποράς έχει σαφή λογοτεχνικά χαρακτηριστικά γεγονός το οποίο υποδηλώνει την γενικότερη πολιτιστική αναζήτηση της ελληνικής διανόησης η οποία επηρεάζεται από τον Ρομαντισμό και τις φιλελεύθερες ιδέες της Γαλλικής επανάστασης του 1789. Πράγματι όπως αναφέρει η Κουμαριανού ο Τύπος της δεκαετίας του 1811-1821 ήταν φιλολογικός στο σύνολο του. Αποτέ-

λεσε έκφραση των πνευματικών ενδιαφερόντων της ελληνικής διανόησης και των ευρύτερων πολιτιστικών και κοινωνικών της επιδιώξεων στην εποχή της προετοιμασίας και της προπαρασκευής της Ελληνικής επανάστασης (Κουμαριανού 1970: 10).

Οι εφημερίδες της επαναστατικής περιόδου

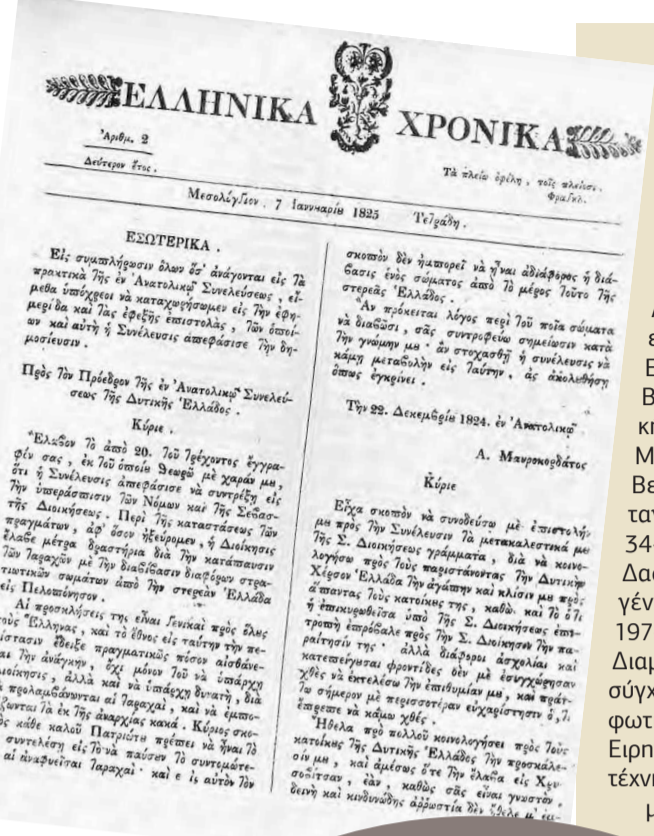
Κατά τη διάρκεια της ελληνικής επανάστασης εκδίδονται στον Ελλαδικό χώρο μία σειρά από εφημερίδες με πρωτοβουλία των λεγόμενων εκσυγχρονιστών και των φιλελλήνων με πέντε από τους εκδότες των βασικών εκδοτικών προσπαθειών να είναι φιλελεύθεροι και συνταγματικοί (Διαμαντούρος 1972: 418). Η έκδοση των εφημερίδων της λεγόμενης επαναστατικής περιόδου έχει ως στόχο την διάδοση των εθνικών ιδεών και την νικηφόρα έκβαση της επανάστασης και υπό αυτή την έννοια ο προανατολισμός και το περιεχόμενο των έντυπων της περιόδου αυτής είναι πολιτικός και εθνικό-απελευθερωτικός (Σκαμνάκης 2009). Αλλωστε γνωστή είναι η φράση που χρησιμοποίησε σε επιστολή που έστειλε ο Αδαμάντιος Κοραής προς τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο: «Συστήσατε αμέσως εφημερίδας εις διάδοσιν ειδησεών. Διά των εφημερίδων και των ιεροκηρύκων μπορείτε να εξάψετε γενικόν ενθουσιασμόν» (Λαμπρινός 1982: 12).

Πάντως η αντίθεση που εμφανίστηκε στο εσωτερικό των Ελλήνων μεταξύ των ακτημόνων και των αρχόντων μεταξύ δηλαδή των αγροτών και της ανερχόμενης αστικής τάξης μέρος της οποίας ήταν επικεφαλής των πελατειακών ενώσεων και δι-

κτύων είχε ήδη αρχίσει να αναπτύσσεται. Οι ακτήμονες πρόσβλεπαν στη νικηφόρο έκβαση της επανάστασης επειδή θα οδηγούσε σε μία αναδιανομή της γης προς όφελός τους ενώ οι πλούχιοντες στην αγορά της γης από τους Τούρκους εφόσον οι τελευταίοι θα αναγκαζόταν να αποχωρήσουν από την ελεύθερη πλέον Ελλάδα. Μάλιστα ορισμένοι εξ' αυτών δεν έβλεπαν θετικά την προσπάθεια έκδοσης εφημερίδων. Χαρακτηριστική είναι η φράση ενός προύχοντα της Μάνης, του Παναγιώτη Κρεββατά, ο οποίος σε μία συνέλευση των οπλαρχηγών στην Καλαμάτα με αφορμή την προσπάθεια έκδοσης της πρώτης εφημερίδας σε ελεύθερο ελληνικό έδαφος έλεγε ότι «δεν μας χρειάζονται προς το παρόν εφημερίδες γιατί η δημοσιογραφία θα χαλάσει τα μυαλά των ζυπόλπτων και των κολλιγιάδων, θα πάρη ο νους

των αέρα, γιατί οι δημοσιογράφοι θα γράφουν ό,τι τους κατέβει» (Σκανδάκης 1969: 10). Η πρώτη έντυπη εφημερίδα στην ελεύθερη Ελλάδα, η "Σάλπιγξ Ελληνική", εκδόθηκε, παρά τις παραπάνω επιφυλάξεις, στην Καλαμάτα τον Αύγουστο του 1821 από τον Θεόκλιτο Φαρμακίδη ο οποίος υπήρξε ο εκδότης του "Λόγιου Ερμή" στη Βιέννη (Κουμαριανού 1971). Η εν λόγω εφημερίδα έκλεισε μετά την έκδοση τεσσάρων τευχών εξαιτίας των διαφωνιών του Φαρμακίδη με τον Δημήτριο Υψηλάντη ο οποίος ήθελε να επιβάλει προληπτική λογοκρισία στον Τύπο όλων των απελευθερωμένων περιοχών (Hering 2008: 84). Η διαφωνία αυτή σηματοδοτεί μία πρώιμη αντίθεση της τότε δημοσιογραφίας με την Υπέρτατη Αρχή που εκπροσωπούσε ο Υψηλάντης. Είχε προηγηθεί η έκδοση των χειρόγραφων εφημερίδων

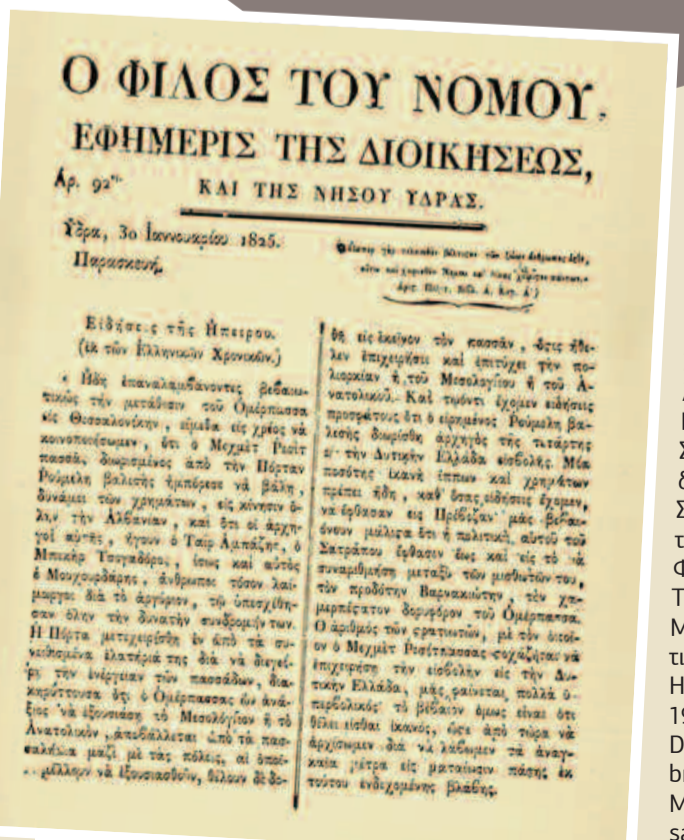
Βιβλιογραφία

Αλεβιζάτος, Ν., (2011) Το Σύνταγμα και οι εχθροί του στη νεοελληνική ιστορία 1800-2010, Αθήνα, εκδόσεις Πόλις.
 Αντωνόπουλος, Ν., (1965) Η Ελευθερία του Τύπου εν Ελλάδι, Αθήνα.
 Αργυροπούλου, Ρ., Ταμπάκη, Α., (1983) Τα Ελληνικά προεπαναστατικά περιοδικά, Αθήνα, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών, Ε.Ι.Ε.
 Βελούδη, Γ., (1974) Το Ελληνικό τυπογραφείο των Γλυκίδων στη Βενετία (1670-1854), Αθήνα, εκδόσεις Χ. Μπούρας.
 Βενιζέλος, Ε., (2001) 'Το πρώτο κύμα του ελληνικού συνταγματισμού (1822- 1827)' στο Ε Ιστορικά, τεύχος 69, σ.σ. 34-39.
 Δασκαλάκης, Α., (1964) 'Ο τύπος και η νεοελληνική αναγέννησις' στο Παρνασσός, τόμος ς, τεύχος 2, Αθήνα, σ.σ. 197-219.
 Διαμαντούρος, Ν., (2002) Οι απαρχές της συγκρότησης του σύγχρονου κράτους στην Ελλάδα 1821-1828, Αθήνα, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.
 Ειρηνίδου, Δ., (1876) Περί του εφευρέτου της τυπογραφικής τέχνης Ιωάννου Γουτεμβέργιου, εν συνόψει δε και περί των μέχρις ενάρξεως του ιερού αγώνος ελληνικών τυπογραφείων, Αθήνα, εκδόσεις Κουλτούρα.
 Ενεπεκίδης, Π., (1965) Συμβολαί εις την ιστορία του ελληνικού Τύπου και Τυπογραφείων της Βιέννης 1790-1821, Αθήνα.
 Καρুকώπουλος, Π., (1984) 200 χρόνια του ελληνικού Τύπου: 1974-1984, Αθήνα, εκδόσεις Γρηγόρης.
 Καζαντζή-Ζαμάνικου, Κ.Γ., (1971) Ο Γ. Ψύλλας και η Εφημερίς των Αθηνών, Αθήνα.
 Κουμαριανού, Α., (1971) Ο Τύπος στον Αγώνα: 1821-1827, τόμος Α', Αθήνα, εκδόσεις Ερμής.
 Λαίος, Γ., (1958) Γεώργιος Βεντότης. Ο διαφωτιστής συγγραφέας και τυπογράφος και ο πατέρας της ελληνικής δημοσιογραφίας' στο Επτανησιακά Φύλλα, τεύχος 6, Αθήνα.
 Λαμπρινός, Χ., (1982) Ο Τύπος στον Αγώνα, Θεσσαλονίκη, Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών.
 Μάγερ, Κ., (1957) Ιστορία του Ελληνικού Τύπου, τόμος Α', Αθήνα, εκδόσεις Δημοπούλου.
 Μουζέλης, Ν., (1978) Νεοελληνική Κοινωνία : Όψεις υπανάπτυξης, Αθήνα, εκδόσεις Θεμέλιο.
 Μπόντας, Γ., (1989) 'Οι πρόδρομοι της ελληνικής δημοσιογραφίας Σιατιστινοί αδελφοί Μάρκιδες Πούλιοι και η πρώτη ελληνική εφημερίδα' στο ΕΛΙΜΕΙΑΚΑ, τεύχος 23, σ.σ. 63-78.
 Παπαλεξάνδρου, Κ., (1971) Φρούρια της Ελευθερίας, Ένωση Συντακτών Η.Ε.Α., Αθήνα.
 Πετρακάκος, Δ., (1920) Ο Τύπος, Αθήνα, εκδοτικός οίκος Δ. & Π. Δημητράκου.
 Ρούσσο, Δ., (1940) 'Αι πρώται ελληνικά εφημερίδες', στο Το Νέον Κράτος, Αθήνα.
 Σκαμνάκης, Α., (2009) 'Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και πολιτική εξουσία στην Ελλάδα' στο Οι εξελίξεις στο χώρο των Μέσων Επικοινωνίας, Αθήνα, εκδοτικός οίκος Λιβάνη.
 Σκανδάμης, Α., (1969) Ο Ελληνικός Τύπος κατά την περίοδο της βασιλείας του Όθωνος 1832-1862, Αθήνα.
 Σκιαδά, Ν.Ε., (1976) Χρονικό της Ελληνικής Τυπογραφίας, τόμος Α', Αθήνα, εκδόσεις Gutenberg.
 Φραγκούλη, Α., (1981) Η Κρητική συμβολή στο ξεκίνημα της Τυπογραφίας στον Ευρωπαϊκό χώρο (15ος αι. κ.ε.), Αθήνα, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης (επανεκδόση Χανιώτικα Νέα, 2005).
 Hering, G., (2008) Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα 1821-1936, Αθήνα, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.
 Dascalakis, A., (1930) La Presse Neo-Hellenique, Paris, Librairie Universitaire.
 Mastoridis, K., (1999) Casting the Greek Newspaper, Thessaloniki, Hellenic Literary and Historical Archive.

πρώτη την άνευ τίτλου "Εφημερίδα του Γαλαξιδίου" την γνωστή και ως "ψευτοεφημερίδα" τον Μάρτιο του 1821 και την "Αιτωλική", στις 10 Αυγούστου του ίδιου έτους. Η τρίτη χειρόγραφη, ο "Αχελώος", κυκλοφόρησε τον Φεβρουάριο του 1822 στο Αγρίνιο. Το 1824 χαρακτηρίζεται ως ορόσημο για την ανάπτυξη του ελληνικού Τύπου και της ελληνικής δημοσιογραφίας (Κουμαριανού 1971). Κατά τη διάρκεια αυτού του έτους τρεις εφημερίδες κυκλοφορούν σε ένα διευρυμένο ελεύθερο πλέον ελληνικό έδαφος. Τα "Ελληνικά Χρονικά" αποτέλεσμα των προπαθειών του ιρλανδικής καταγωγής, φιλέλληνα, συνταγματάρχη Leicester Stanhope και του επίσης Ελβετού φιλέλληνα John Jacob Meyer ο οποίος αναλαμβάνει την έκδοσή τους με την οικονομική υποστήριξη του Λόρδου Byron (Mastoridis 1999: 90). Όπως αναφέρει η Κουμαριανού ο Meyer δεν δίστασε να συγκρούσει με την τότε Διοίκηση η οποία κατάσχεσε ορισμένα φύλλα του (Κουμαριανού 1971; Καζαντζή-Ζαμάνικου 1971: 69). Η δεύτερη εκδοτική προσπάθεια είναι "Ο Φίλος του Νόμου" μία πρωτοβουλία του Ιταλού φιλέλληνα, Joseph N. Chiappe. Η εν λόγω εφημερίδα εκδόθηκε στην Ύδρα τον Μάρτιο του 1824 (Καρुकώπουλος 1984: 47). Τέλος η Εφημερίς των Αθηνών εκδόθηκε και αυτή το 1824, στην μετέπειτα πρωτεύουσα του Ελληνικού κράτους, μετά από προσπάθειες ξανά των φιλελλήνων και ειδικά του Leicester Stanhope (Παπαλεξάνδρου 1971:116). Τον Οκτώβριο του 1825 εκδίδεται στο Ναύπλιο η "Γενική Εφημερίς της Ελλάδος" ως το επίσημο όργανο της τότε Ελληνικής Διοίκησης η οποία διορίζει τον Θεόκλητο Φαρμακίδη ως εφημεριδογράφο. Το τελευταίο τεύχος κυκλοφόρησε την 23η Μαρτίου του 1832. Αργότερα, τον Φεβρουάριο του 1833, θα μετονομαστεί σε "Εθνική Εφημερίς" και στη συνέχεια ως "Εφημερίδα της Κυβερνήσεως" της οποίας το πρώτο τεύχος εκτυπώθηκε στο Ναύπλιο στις 16 Φεβρουαρίου του 1833 (Μάγερ 1957: 32). Ο εν λόγω τίτλος όπως είναι γνωστό εξακολουθεί να υφίσταται και να αποτελεί το επίσημο όργανο της ελληνικής κυβέρνησης στο οποίο δημοσιεύονται οι νόμοι, τα προεδρικά διατάγματα οι υπουργικές αποφάσεις καθώς και γενικότερες πράξεις της διοίκησης. Η τελευταία εφημερίδα της λεγόμενης επαναστατικής περιόδου είναι "Η Ανεξάρτητος Εφημερίς της Ελλάδος" η οποία εκδίδεται στην Ύδρα τον Ιούλιο του 1827 από ένα Ύδραίο ναυτικό, τον Παντελή Κ. Παντελή, με θέσεις ριζοσπαστικές και αρθρογραφία κατά των αριστοκρατών της εποχής (Καζαντζή-Ζαμάνικου 1971: 73). Γενικά η περίοδος από την έναρξη της επανάστασης έως και την έλευση του Καποδίστρια το 1828 μπορεί να χαρακτηριστεί ως μία περίοδος συγκρατημένης εκδοτικής δραστηριότητας εξαιτίας των αντικειμενικών δυσκολιών που αντιμετωπίζει ο Πόλεμος της Ανεξαρτησίας. Όμως παρά τις δυσκολίες δεν έχουν εκλείψει οι προσπάθειες της υπό διαμόρφωση πολιτικής ελίτ να παρέμβει και να περιορίσει την ελευθεροτυπία. Κατά ένα περίεργο τρόπο είναι ο ηγέτης των λεγόμενων εκσυγχρονιστών Αλεξάνδρου Μαυροκορδάτος που επιμένει στην προσθήκη τριών περιοριστικών όρων στο υπό διαμόρφωση Σύνταγμα του Αστρούς όπως θα δούμε παρακάτω. Σύμφωνα με την Κουμαριανού οι εν λόγω περιορισμοί οδήγησαν σε παρεμβάσεις στην Εφημερίς των Αθηνών και στα Ελληνικά Χρονικά και τέλος στην αποκοπή του εκδότη Θεόκλητου Φαρμακίδη από την Γενική Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Κουμαριανού 1971). Πάντως εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η εκδήλωση απεργίας στην Γενική Εφημερίδα της Κυβερνήσεως τον Μάρτιο του 1826 η οποία χαρακτηρίζεται ως η πρώτη απεργία τεχνικών στον ελληνικό Τύπο (Καρुकώπουλος 1984: 49).

Τα Συντάγματα του Αγώνα και η Ελευθερία του Τύπου

Το πρώτο Σύνταγμα της Επιδάουρου το 1822 όπως αυτό αναθεωρήθηκε με το Σύνταγμα του Αστρούς το οποίο ψηφίστηκε από την Β' Εθνοσυνέλευση το 1823 κατοχυρώνει την ελεύθερη διακίνηση των ιδεών και την Ελευθερία του Τύπου θέτοντας όμως τρεις περιορισμούς. Οι περιορισμοί αυτοί αφορούσαν την προσβολή της χριστιανικής θρησκείας, την προσβολή της προσωπικότητας, των ηθικών αξιών ενώ περιόριζε την έκδοση εφημερίδων μόνο στους Έλληνες πολίτες. Ταυτόχρονα ενώ απέκλεισε τα προληπτικά μέτρα επέτρεπε τα κατασταλτικά (Αντωνόπουλος 1965: 33). Το Σύνταγμα της Τροιζήνας το οποίο ψηφίστηκε από την Γ' Εθνοσυνέλευση το 1827 διακήρυξε επίσης την ελευθερία έκφρασης διά του Τύπου ενώ απαγόρευσε την προληπτική λογοκρισία. Όμως και το Σύνταγμα του 1827 κινήθηκε στα πλαίσια των δύο προηγούμενων επικυρώνοντας τους τρεις προγενέστερους περιορισμούς και τα κατασταλτικά μέτρα. Γενικά οι πρώτες προσπάθειες οι οποίες αφορούν την Ελευθερία του Τύπου παρά τους περιορισμούς κρίνονται ως εξαιρετικά φιλελεύθερες. Αλλωστε τα επονομαζόμενα Συντάγματα του αγώνα διαπνέονται στο σύνολό τους από ένα ριζοσπαστικό φιλελευθερισμό που δεν συνάδει με την τότε πολιτική κατάσταση στην υπόλοιπη Ευρώπη όπου εκείνη την περίοδο επικρατούν συντηρητικές και αντιδραστικές δυνάμεις. Ήταν από τα πιο φιλελεύθερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο (Hering 2008: 85). Ο Αλεβιζάτος αναφέρει ότι η προστασία της ισότητας και η εξαγγελία κοινωνικών παροχών στα εν λόγω Συντάγματα είναι μάλλον πρόγονοι στις φιλελεύθερες διακηρύξεις της εποχής η οποία έμελλε να αποτελέσει έκτοτε σταθερή παράμετρο σε όλα τα μεταγενέστερα Συντάγματα της χώρας (Αλεβιζάτος 2011: 63). Ως εκ τούτου για τα δεδομένα της εποχής τους οι επιλογές αυτές είναι ριζοσπαστικές και δεν φαίνεται να λαμβάνουν υπόψη τους συσχετισμούς δυνάμεων που υπάρχουν στη διεθνή κοινωνία στην οποία απευθύνεται και στην οποία προσβλέπει το υπό σύσταση κράτος (Βενιζέλος 2001).

*Ο Αντώνης Σκαμνάκης είναι επίκουρος καθηγητής στο Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Το άρθρο αυτό είναι μέρος του υπό έκδοση βιβλίου με τίτλο Πολιτική Εξουσία και ΜΜΕ στην Σύγχρονη Ελλάδα, εκδόσεις Ζυγός.

ΕΛΕΝΗ
ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ

«Χρειάζεται ανοιχτός ορίζοντας για την τέχνη και για να τη γεννήσεις και για να την επικοινωνήσεις» λέει στις «διαδρομές» η ηθοποιός και σκηνοθέτης Σοφία Δερμιτζάκη που απόψε στις 9 το βράδυ παρουσιάζει στον Χώρο Τέχνης και Θεάτρου You-Ca στα Χανιά την παράσταση «Γράμματα σ' ένα φίλο Γερμανό» του Αλμπέρ Καμύ.

ΣΟΦΙΑ ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗ:

«Χρειάζεται ανοιχτός ορίζοντας για την τέχνη»

Ο θεατρικός μονόλογος, που ερμηνεύει και σκηνοθετεί η ίδια στηρίζεται σε τέσσερις επιστολές του Αλμπέρ Καμύ σε έναν φανταστικό φίλο του Γερμανό, γραμμένες κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Τα «Γράμματα σε ένα φίλο Γερμανό» αποτελούν ένα άτυπο μανιφέστο του συγγραφέα, στο οποίο διακηρύττει τη δύναμη της ανθρωπιάς και του πνεύματος, καταδικάζοντας ταυτόχρονα το παράλογο που φέρει ο πόλεμος, το μίσος, η αδιαλλαξία. Με γλώσσα ευγενή, που μετουσιώνεται θαυμαστά σε ένα αιχμηρό κατηγορώ, ο Καμύ υπενθυμίζει πώς σε περιόδους κρίσης ο αποπροσανατολισμός και η σύγχυση εύκολα κυριαρχούν. Για την επικαιρότητα του έργου και τις ιδέες που πραγματεύεται μιλήσαμε με την Σοφία Δερμιτζάκη στην συνέντευξη που ακολουθεί...

Τι αποτέλεσε την αφορμή για να επιλέξετε το συγκεκριμένο κείμενο του Καμύ;

Το κείμενο αυτό έπεσε στα χέρια μου πριν περίπου τρία χρόνια. Διαβάζοντάς το, ένιωσα ότι έχω ένα κείμενο που γράφτηκε σήμερα κι αυτή ήταν και η σπουδαιότητά του και η αξία του. Είναι ένα βαθύ κατηγορώ στη ναζιστική Γερμανία και στον τρόπο που αντιμετώπιζαν οι Γερμανοί την Ευρώπη, αλλά και όλο τον κόσμο. Μιλάει για μια Ευρώπη που έχει χάσει τις πνευματικές και ηθικές της αξίες, και η οποία είναι βουτηγμένη στην απελπισία και τη βαρβαρότητα του πολέμου. Με την Ευρώπη, σήμερα, να πρέπει να επαναπροσδιορίσει την ταυτότητα, το ρόλο και την ποιότητά της στον παγκόσμιο χάρτη, το έργο του Καμύ είναι πιο επίκαιρο από ποτέ. Με τη διαφορά ότι, αυτή τη φορά, αυτό το κύμα του φασισμού βλέπουμε να ίπταται πάνω από ολόκληρο τον κόσμο και να υπερκαλύπτεται από δημοκρατίες, που ολοένα και περισσότερο αποτελούν κακέκτυπα δημοκρατίας.

Ο Καμύ θα απευθυνόταν στον ίδιο παραλήπτη και σήμερα;

Θα μπορούσε κανείς να πει ότι θα απευθύνονταν στον ίδιο παραλήπτη. Θα ήταν όμως μια άποψη κενή και επιφανειακή, κατά τη γνώμη μου. Ακόμα και στο έργο του αυτό ο Καμύ έχει δώσει πανανθρώπινες και παγκόσμιες διαστάσεις. Στην εισαγωγή του βιβλίου του γράφει ότι "κάθε αναγνώστης που θελήσει να διαβάσει τα Γράμματα σε ένα φίλο Γερμανό πρέπει να τα διαβάσει ως ντοκουμέντο του αγώνα ενάντια στη βία".

Ερμηνεύετε και παράλληλα σκηνοθετείτε μαζί με την Στέλλα Κουφάκη. Δύσκολο ή εύκολο εγχείρημα ο διπλός αυτός ρόλος που αναλάβατε;

Ένας μονόλογος είναι μια πολύ μοναχική διαδικασία. Είσαι μόνος, δεν έχεις πού να πιαστείς και να σωθείς, παρά μόνο από τον ίδιο σου τον εαυτό. Είναι μια ισορροπία λεπτή. Χρειάζεται απόλυτη προσήλωση και γείωση σε αυτό που καλείσαι να κάνεις. Επιπλέον, είναι πιο δύσκολο να κρατήσεις το ενδιαφέρον του κοινού. Το βασικότερο κομμάτι στη σκηνοθεσία είναι το όραμα που έχεις όταν διαβάζεις ένα έργο. Ξεκινάς από αυτό και προσπαθείς να το κάνεις θεατρική πράξη. Θα ήταν

«Οι επιλογές μας σίγουρα μας καθορίζουν, το ίδιο και οι ανάγκες μας. Δυστυχώς οι ανάγκες μας ήταν επίπλωστες για μεγάλο χρονικό διάστημα κι έτσι δεν γνωρίζω, πόσο εύκολο θα ήταν να γειωθούμε ξανά και να κοιτάξουμε μέσα μας»

πολύ δύσκολο, βέβαια, να παίζεις και να σκηνοθετείς μόνος σου, γιατί αυτό που έχεις στο μυαλό σου ως ερμηνεία πολλές φορές δεν μπορεί να περάσει κάτω, όπως λέμε. Χρειάζεται ένα εξωτερικό καθαρό μάτι. Η σκηνοθεσία, λοιπόν, έγινε σε συνεργασία με τη Στέλλα την Κουφάκη. Και όταν έχεις κοινή υφή και κοινά οράματα με το συνεργάτη σου, όπως εγώ με τη Στέλλα, τα πράγματα γίνονται πιο εύκολα.

Τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότεροι καλλιτέχνες, επιστρέφουν από την Αθήνα αλλά και από το εξωτερικό, προσπαθώντας να παραγάγουν πολιτισμό στην πόλη τους. Πώς βλέπετε αυτήν την τάση;

Τις περισσότερες φορές, αυτό συμβαίνει εξ' ανάγκης, αλλά είναι πια και τόσο αναγκαίο για την επαρχία. Πιστεύω ότι αρχίζουν και γίνονται σπουδαία καλλιτεχνικά γεγονότα στην επαρχία και ειδικά στην Κρήτη. Έχει δημιουργηθεί ένας σημαντικός πυρήνας. Θα ήταν όμως στενάχωρο αυτός ο πυρήνας να εγκλωβιστεί μόνο

στην επαρχία. Πρέπει να βγει από τα όρια της εκάστοτε πόλης, να ταξιδέψει και να επιστρέψει για να δημιουργήσει πάλι. Χρειάζεται ανοιχτός ορίζοντας για την τέχνη και για να τη γεννήσεις και για να την επικοινωνήσεις.

Η κρίση έχει επηρεάσει το θέατρο και τους ηθοποιούς;

Στον κλάδο μας πάντα υπήρχε κρίση. Την έχουμε συνθίσει, ακόμα και τώρα που τα μεροκάματα είναι μικρότερα και δεν υφίστανται ουσιαστικά συμβάσεις, για τους ηθοποιούς. Το θετικό είναι ότι εμείς παλεύαμε πάντα με τις αντιξοότητες και οι αντιξοότητες είναι για αυτούς που τις "μπορούν". Το δεύτερο θετικό είναι ότι νομίζω ο κόσμος έχει περισσότερη ανάγκη να παρακολουθεί παραστάσεις και μάλιστα πιο ποιοτικές.

«Ζωή είναι το άθροισμα των επιλογών μας» έγραφε ο Καμύ. Πιστεύετε ότι θα καταφέρουμε να βγούμε από αυτήν την διηνή πολιτικο-οικονομική κρίση;

Ευελπιστώ να συμβεί, πριν καταστραφούν όλα! Βρισκόμαστε σε μια πολύ κρίσιμη καμπή της ιστορίας. Οι επιλογές μας σίγουρα μας καθορίζουν, το ίδιο και οι ανάγκες μας. Δυστυχώς οι ανάγκες μας ήταν επίπλωστες για μεγάλο χρονικό διάστημα κι έτσι δεν γνωρίζω, πόσο εύκολο θα ήταν να γειωθούμε ξανά και να κοιτάξουμε μέσα μας.

Ποια είναι τα μελλοντικά σας θεατρικά σχέδια;

Πολλά όνειρα, που προσπαθούμε να τα κάνουμε σχέδια και κατόπιν πράξη. Η παράσταση «Γράμματα σε ένα φίλο Γερμανό» θα ταξιδέψει τον Μάιο, στο Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, κατόπιν πρόσκλησής του. Παράλληλα, σκηνοθετώ την παράσταση «Μη σκοτώνεις τη μαμά» της Σάρλοτ Κήτλντ, που παρουσιάστηκε ήδη στο Ηράκλειο και τώρα θα ταξιδέψει κι εκείνη και για το φθινόπωρο υπάρχουν κάποιες σκέψεις, που βρίσκονται στην ωρίμανση τους.

παιδότοπος

**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**
kakatsakis@sch.gr

ΣΤ1 ΤΑΞΗ 10ου ΔΗΜ. ΣΧ. ΧΑΝΙΩΝ

Ευγνωμοσύνη στους ήρωες του 1821

Ο δικός μου ήρωας

Ο δικός μου ήρωας είναι ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης γιατί σε όλη τη διάρκεια της επανάστασης ήταν στο πλευρό της Ελλάδας. Παρ όλες τις δύσκολες συνθήκες, την έλλειψη τροφής, τον πόνο, την ηλικία του, ήταν πάντα ήρωας. Έβαλε τα δυνατά του να μην δεχτούν οι χριστιανοί να αλλάξουν θρησκεία, όταν ο Ιμπραήμ μπήκε στην Πελοπόννησο. Μέχρι που απείλησε ότι θα τους σκοτώσει ο ίδιος αν αλλάξοπιστήσουν...

Παναγιώτα Φραγγεδάκη

Και διπλωμάτης και ήρωας...

Ο αγαπημένος μου ήρωας που πολέμησε για τη λευτεριά της Ελλάδας είναι ο Σουλιώτης Μάρκος Μπότσαρης. Ο Μπότσαρης το 1822 ήρθε σε επαφή με τον Τούρκο πασά Ομέρ Βρυώνη που πολιορκούσε το Μεσολόγγι και άρχισε συζητήσεις μαζί του για την παράδοση της πόλης. Κέρδισε έτσι χρόνο αναγκάζοντας τα τουρκικά στρατεύματα να αποχωρήσουν. Κάλεσε όλους τους Έλληνες να πολεμήσουν μονοιασμένοι και έσκισε το δίπλωμα της αρχιστρατηγίας του. Επεσε νεκρός στο Κεφαλόβρυσο σε μια νυκτερινή επίθεση. Ήταν ένας τίμιος και γενναίος αγωνιστής.

Παυλίνα Κουρκουνάκη

Ο Παπαφλέσσας

Όλοι οι ήρωες του 1821 έδωσαν την ψυχή τους για την ελευθερία της Ελλάδας και πιστεύω πως στα μάτια μας είναι όλοι ίσοι. Αυτός για τον οποίο έγραψα επειδή κάτι με τράβηξε σε αυτόν είναι ο Παπαφλέσσας ή αλλιώς ο Γρηγόριος Δικαίος. Πιο πολύ με εντυπωσίασε η τελευταία για εκείνον μάχη που ήταν στο Μανιάκι. Δεν ξέρω πώς αποφάσισε με τόσους λίγους συμπολεμιστές να πολεμήσει εναντίον του Ιμπραήμ. Θα ήθελα να μάθω ποιες ήταν οι σκέψεις του εκείνη την στιγμή. Αληθεια, ποια είναι η ψυχολογία ενός ανθρώπου πάνω σε μια τόσο άνηση μάχη; Κι αν περίμενε πως θα εξελιχθεί έτσι, γιατί έμεινε να πολεμήσει;

Για μένα ήταν μια θυσία. Μια θυσία όμως που δεν πέρασε απαρατήρητη από εμένα. Αυτό ήταν το "κάτι" που εξ αρχής με έκανε να γράψω για αυτό το πρόσωπο. Γιατί εγώ δεν ξέρω αν τολμούσα να κάνω κάτι τέτοιο.

Ιωάννα Μαλεκάκη

Μάρκος Μπότσαρης

Ένας από τους αγαπημένους μου ήρωες του 1821 είναι ο Μάρκος Μπότσαρης. Όταν έμαθα για αυτόν εντυπωσιάστηκα. Συγκεκριμένα, θαύμασα τον τρόπο που ενέργησε όταν του δόθηκε ο τίτλος του αρχιστρατήγου των Ελληνικών δυνάμεων. Είδε ότι οι υπόλοιποι οπλαρχηγοί δυσαρστήθηκαν και αυτός έσκισε μπροστά τους το δίπλωμα λέγοντας ότι οι τίτλοι κερδίζονται στην μάχη. Επίσης ήταν έξυπνος ο τρόπος που διαπραγματεύτηκε με τον Ομέρ Βρυώνη για την παράδοση του Μεσολογγίου. Κέρδισε έτσι χρόνο αναγκάζοντας τα οθωμανικά στρατεύματα όταν ήρθε ο Χειμώνας να αποχωρήσουν προσωρινά. Ο Μπότσαρης ήταν ένας από τους γενναίότερους και τιμιότερους αγωνιστές της Επανάστασης.

Κάτια Γαλανάκη

Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο!
Την ευγνωμοσύνη τους στους ήρωες του 1821 εκφράζουν μέσα από τις εργασίες τους που φιλοξενούνται στον σημερινό Παιδότοπο τα παιδιά της Στ1 τάξης του 10ου Δημ. Σχ. Χανίων. Στους ήρωες που, όπως επισμαίνει η γνωστή και άπο άλλες εργασίες μα-

θτών της, δασκάλα τους Ελένη Βορεινάκη ήταν «άνθρωποι σαν και μας», «έβαλαν όμως πάνω απ' όλους και απ' όλα την ελευθερία της Ελλάδας μας». Αυτό να κάνουμε κι εμείς μας λένε, με τον δικό τους ξεχωριστό τρόπο, τα Εκτάκια του 10ου σήμερα, παραμονή της 25ης Μαρτίου.

Να 'σαι καλά, Ελένη, για την ανταπόκριση στην πρότασή μου! Να χαιρεσαι τους μαθητές σου και να σε χαίρονται!

**Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Πάντα ωραίοι, ως Έλληνες!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης
δάσκαλος**

Η ιστορία της Στ1 τάξης είναι γεμάτη με ήρωες και ηρωικά κατορθώματα. Ιστορίες ανθρώπων που ξεπέρασαν τα όνειρα του καθημερινού, του συνηθισμένου και άγγιξαν για μια στιγμή την Αθανασία. Άνθρωποι ήταν, σαν και μας οι ήρωες του '21, που έβαλαν όμως πάνω από όλους κι από όλα την ελευθερία της Ελλάδας μας. Για αυτό τους οφείλουμε Ευγνωμοσύνη. Οι μαθητές μου, αυτό ακριβώς θέλουν να καταθέσουν στον σημερινό Παιδότοπο, και ευχαριστώ τον κ. Βαγγέλη Κακατσάκη για την ευκαιρία που τους έδωσε... Σας χαιρετώ με την ευχή, να μας αξιώνει ο Θεός και η Παναγία που γιορτάζει αύριο, να ζούμε λεύτεροι και μονοιασμένοι σε αυτή την υπέροχη χώρα, την Ελλάδα μας.

**Η δασκάλα της τάξης
Ελένη Βορεινάκη**

Μαριάνθη
Ψεγιαννάκη.

Το παλικάρι της Αλαμάνας

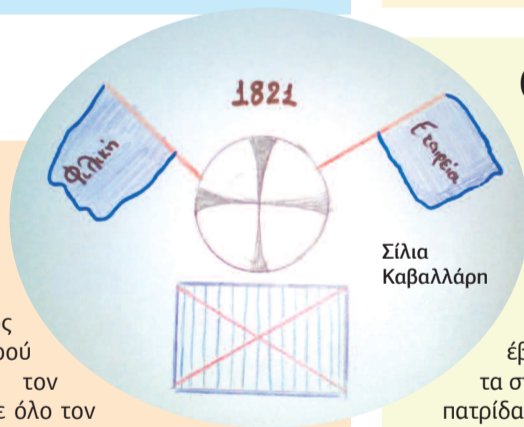
Το παλικάρι που πιάστηκε στο γεφύρι της Αλαμάνας είναι ο δικός μου ήρωας. Ο Ομέρ Βρυώνης τον ρώτησε αν θέλει να γίνει μουσουλμάνος για να σώσει τη ζωή του και αυτός αρνήθηκε λέγοντας, «Φτου σας και εσείς κι η πίστη σας μουρτάδες να χαθείτε, εγώ Γραικός γεννήθηκα Γραικός και θα πεθάνω». Τότε τον σκότωσαν με τον χειρότερο τρόπο, το παλούκωμα. Ο λόγος που τον συμπαθώ είναι γιατί πάλεψε γενναία σώμα με σώμα και δεν άλλαξε την πίστη του.

Μιχάλης Τσιλιμιγκάκης

Η θυσία του Διάκου

Ο ήρωας που συμπαθούμε είναι ο Αθανάσιος Διάκος. Η θυσία του νεαρού Διάκου στην Αλαμάνα τον Απρίλη του 1821 έδειξε σε όλο τον κόσμο ότι η επανάσταση δεν ήταν μια απλή εξέγερση αγανακτισμένων ανθρώπων αλλά ένας αποφασιστικός αγώνας κατά του Οθωμανικού ζυγού. Η θυσία του ενέπνευσε πολλούς άλλους Έλληνες που πήραν εκδίκηση για τον απάνθρωπο θάνατό του. Ο Διάκος έβαλε πάνω από όλα την πατρίδα και όχι τη δική του σωτηρία.

Ελισάβετ Μαζανάκη - Θεοδώρα Φουμάκη

Σίλια
Καβαλλάρη

Ο Γέρος του Μοριά

Ο ήρωας της Ελληνικής Επανάστασης που συμπαθώ πολύ είναι ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης. Γεννήθηκε το 1770 στο Λιμποβίτσι. Τον συμπαθώ γιατί ήταν γενναίος. Το 1822 τον ανακήρυξαν αρχιστράτηγο στην Πελοπόννησο. Όμως στον εμφύλιο πόλεμο φυλακίστηκε από τους αντιπάλους του και τον έβγαλαν μόνο για να ελευθερώσει τον Μοριά από τα στρατεύματα του Ιμπραήμ. Αυτός για το καλό της πατρίδας το έκανε.

Μάνος Καζάκος

Χρυσούλα
Καβαλλάρη

Μαντώ Μαυρογένους

Η αγαπημένη μου ηρωίδα της Ελληνικής επανάστασης είναι η Μαντώ Μαυρογένους. Μου αρέσει γιατί βοήθησε πολύ την επανάσταση με το δικό της τρόπο. Η Μαντώ ήταν από μια πολύ πλούσια οικογένεια και μορφωμένη. Όταν έμαθε για την επανάσταση έδωσε τα χρήματά της στον στρατό για να αγοραστούν όπλα και τρόφιμα. Αφού τα έδωσε όλα και δεν της έμεινε τίποτα, πέρασε το υπόλοιπο της ζωής της ξεχασμένη σε ένα μικρό δωμάτιο που της παραχώρησε μια οικογένεια. Τι θαυμάζω γιατί δεν κράτησε τίποτα για τον εαυτό της αλλά τα έδωσε όλα στην επανάσταση.

Μαριάνθη Ψεγιαννάκη

Οι γυναίκες του Σουλίου

Οι αγαπημένες μου ηρωίδες είναι οι γυναίκες του Σουλίου που για να μην τις πιάσουν οι Τούρκοι αναγκάστηκαν να ρίξουν τα παιδιά τους στο γκρεμό και μετά να πέσουν και αυτές. Επειδή οι Τούρκοι θα έπαιρναν τα παιδιά τους να τα πουλήσουν στα σκλαβοπάζαρη ή θα τα έκαναν γενίτσους να πολεμήσουν εναντίον των γονιών τους.

Λάρα Αλκανάφι

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΖΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

επιστημονική ονομασία του δέντρου αυτού είναι *Aesculus hippocastanum* L. (Αίσκουλος η Ιπποκαστανέα). Η κοινή της ονομασία είναι Ιπποκαστανέα ή Αγριοκαστανιά. Είναι ιθαγενές δέντρο των Ινδιών που φτάνει σε ύψος μέχρι τα 35 μέτρα.

ΙΠΠΟΚΑΣΤΑΝΕΑ

Η Ιπποκαστανέα είναι ένα δέντρο μεγαλοπρεπές με μεγάλα παλαμοειδή φύλλα και εντυπωσιακές ανθοταξίες λευκών ανθέων, με αποχρώσεις κίτρινου ή ροζ χρώματος στη βάση των πετάλων. Τα άνθη μετατρέπονται σε στρογγυλούς σκουροπράσινους καρπούς (που μοιάζουν με τα κάστανα), σκεπασμένους με σκληρό φλοιό. Τα άνθη είναι ερμαφρόδιτα και γονιμοποιούνται από τις μέλισσες. Δεν πρέπει να συνδέουμε την Ιπποκαστανέα με την Καστανιά. Οι καρποί του δέντρου αυτού, τα αγριοκάστανα δεν τρώγονται. Έχουν όμως σημαντικές θεραπευτικές ιδιότητες που θα αναφέρουμε στη συνέχεια.

Ιστορικά στοιχεία

Οι αυτόχθονες φυλές των Ινδιάνων στην Αμερική χρησιμοποιούσαν διάφορα είδη *Aesculus* εδώ και εκατονταετίες για θεραπευτικούς σκοπούς. Οι φυλές Κοστανόα και Καβαήσου χρησιμοποιούσαν την *A. California* για τις αιμορροΐδες και η φυλή Μεντοκίνο χρησιμοποιούσε τον φλοιό για πονόδοντους.

Εισήχθη στην Κεντρική και Νότια Ευρώπη τον 16ο αιώνα και σήμερα ευδοκίμει άγρια στο βόρειο ημισφαίριο από τα Βαλκάνια μέχρι τα Ιμαλάια. Δεν άργησαν βέβαια στην Ευρώπη να ανακαλύψουν ότι το δέντρο είχε θεραπευτικές ιδιότητες.

Οι Τούρκοι χρησιμοποιούσαν το βότανο πάρα πολλά χρόνια. Το 1576 μεταφέρθηκε σε άλλες περιοχές της Ευρώπης από την Κωνσταντινούπολη. Το 1720 η Γαλλική ιατρική την είχε προτείνει ως αντιπυρετικό φάρμακο, σε αντικατάσταση της κινίνης. Στην Ευρώπη το χρησιμοποιούσαν για κοινό ή τεταρταίο πυρετό. Αργότερα αποκαλύφθηκε πως επρόκειτο για ελονοσία και ότι το κινίνο που έβγαζαν από τον φλοιό των δέντρων του γένους *Kinchona* της Νότιας Αμερικής ήταν αποτελεσματικότερο. Έκτοτε το χρησιμοποιούσαν περισσότερο για ασθένειες όπως η εντερίτιδα, η διάρροια και η ποδάγρα.

Συστατικά - χαρακτήρας

Οι δραστικές ουσίες που περιέχει είναι διάφορες σαπωνίνες η σημαντικότερη από τις οποίες είναι η αισκιγενίνη (αισκίνη), τανίνες, ένα γλυκοσίδιο, το αισκουλοσίδιο, του οποίου η γενίνη είναι η αισκουλελόλη (κουμαρίνη) και φλαβόνες. Οι σπόροι περιέχουν νερό 40%, πρωτεΐνη 8-11% και 8-26% τοξικές σαπωνίνες.

Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Το δέντρο ανθίζει αργά την άνοιξη. Οι σπόροι ωριμάζουν τον Σεπτέμβριο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούμε τον φλοιό και τους καρπούς του δέντρου. Τα φύλλα και τα φρέσκα τσόφλια περιέχουν χρήσιμες χρωστικές ουσίες για μάλλινα και διάφορα υφάσματα, δίνοντας γρήγορα και ωραία χρώματα, κίτρινο, πορτοκαλί και κυρίως καφέ.

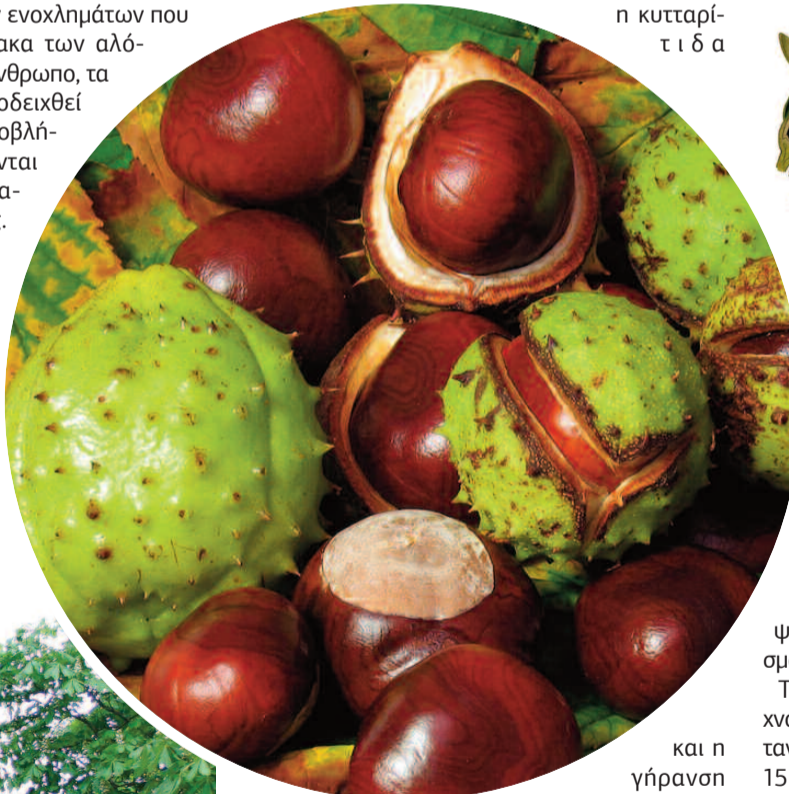
Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Το βότανο δρα ως αναλγητικό, αντιφλεγμονώδες, αντιρρευματικό, στυπτικό, διουρητικό, αιμοστατικό και τονωτικό. Είναι βότανο στυπτικό και αντιφλεγμονώδες. Η Ιπποκαστανέα όπως υπονοεί και το όνομά της, χρησιμοποιούσαν για την θεραπεία των ενοχλημάτων που εντοπίζονταν στον θώρακα των αλόγων, κυρίως βήχα. Στον άνθρωπο, τα αγριοκάστανα έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικά για προβλήματα που δημιουργούνται από την ελαττωμένη παροχή αίματος στις φλέβες. Ανακουφίζουν συμπτώματα μυρμιγιάσματος, πόνων, κνησμού, κόπωσης και αίσθημα βάρους ή κρύου που

συνδέεται με κακή κυκλοφορία στα πόδια. Το βότανο αυτό στην ουσία δυναμώνει τα τοιχώματα των αγγείων. Αυτό σημαίνει ότι η Ιπποκαστανέα είναι ωφέλιμη στην καταπολέμηση των κιρσών, πρησμένων ποδιών (που οφείλονται σε φλεβική φύσεως προβλήματα), και αιμορροΐδων. Για την θεραπεία της φθωμοφλεβίτιδας χρησιμοποιείται το αφέψημα ή το βάμμα του βοτάνου. Αυτό μαλακώνει και σταδιακά διαλύει και απορροφά τους θρόμβους, μαλακώνει τους πόρους και ελαττώνει τα πρηξίματα.

Εδώ και μερικά χρόνια έχει επίσης φανεί ευεργετική η εξωτερική χρήση της αλοιφής του βοτάνου για δερματικά προβλήματα. Αυτή δυναμώνει τα κύτταρα του δέρματος και βοηθά σε διάφορα προβλήματα αισθητικής και ιατρικής φύσης όπως η κутταρίτιδα

Παρασκευή και δοσολογία

Το καλύτερο σκεύασμα για εσωτερική χρήση είναι το βάμμα, το οποίο διατίθεται και σε ταμπλέτες.

Υπό μορφή βάμματος μπορούμε να παίρνουμε 2,5 ml, τρεις φορές την ημέρα. Σε εσωτερική λήψη το συνδυάζουμε με ηπατικά βότανα όπως η Υδραστίδα.

Εξωτερικά το χρησιμοποιούμε υπό μορφή κρέμας ή αλοιφής. Αν χρησιμοποιήσουμε βάμμα στα επιθέματα πρέπει να το αραιώνουμε με Αμμηλίδα.

Για τις αιμορροΐδες χρησιμοποιούμε το αφέψημα του φλοιού σε καθιστικά μπάνια ή κλύσματα.

Το έγχυμα του βοτάνου παρασκευάζεται ρίχνοντας σε 2-3 κουταλάκια του τσαγιού ξηρό βότανο ένα φλιτζάνι βραστό νερό. Το αφήνουμε για 15 λεπτά, ανακατεύοντας συνέχεια το σουρώνουμε και το πίνουμε κατά τη διάρκεια της ημέρας. Αν θέλουμε μπορούμε να το γλυκάνουμε με μέλι.

Προφυλάξεις

Σε μεγάλες ποσότητες να αφαιρούμε τον φλοιό των σπόρων γιατί μπορεί να είναι τοξικός.

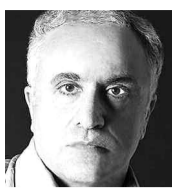
Δεν πρέπει να χρησιμοποιείται εξωτερικά σε σκασμένο δέρμα γιατί οι σαπωνίνες που περιέχει μπορούν να ερεθίσουν την περιοχή. Αν το δέρμα δεν είναι σκασμένο η χρήση του βοτάνου είναι ασφαλής. Πρέπει να το αποφεύγουν ασθενείς με νεφρική ή ηπατική νόσο. Δεν πρέπει να χρησιμοποιείται από ασθενείς που λαμβάνουν βαρφαρίνη γιατί μπορεί να επηρεάσει την αντιπηκτική θεραπεία.

Υ.Γ: Όλα τα προηγούμενα άρθρα της στήλης μπορούμε να τα βρούμε στη διεύθυνση www.herb.gr.

Επίσης αν κάποιος φίλος αναγνώστης γνωρίζει οποιαδήποτε θεραπευτική ιδιότητα βοτάνου του τόπου μας που δεν είναι ευρέως γνωστή ή έχει κάποιο ερώτημα μπορεί να το απευθύνει στην ηλεκτρονική διεύθυνση skouvatsos11@gmail.com

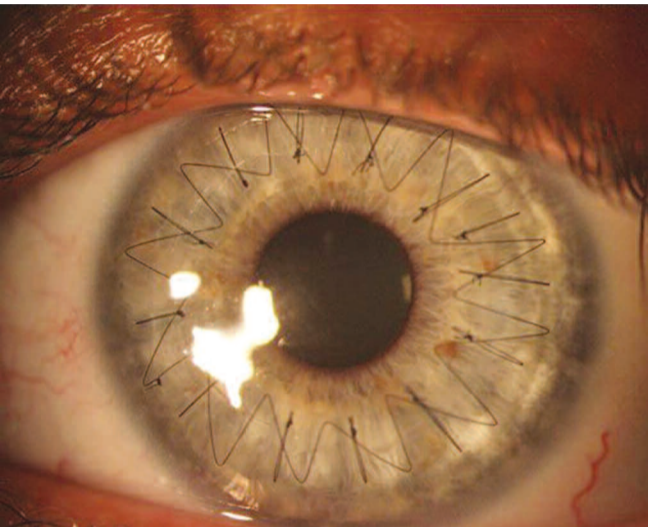
Οι ιατρικές πρακτικές συνοδεύουν τον άνθρωπο από τη στιγμή που έκανε τα πρώτα του βήματα στη γη. Ο δρόμος που ακολούθησε η ιατρική στο πέρασμα του χρόνου, είναι γεμάτος από εκπληκτικές ιστορίες αυτοσχεδιασμού, άγνοιας, απάτης, πάθους ή και λάθους.

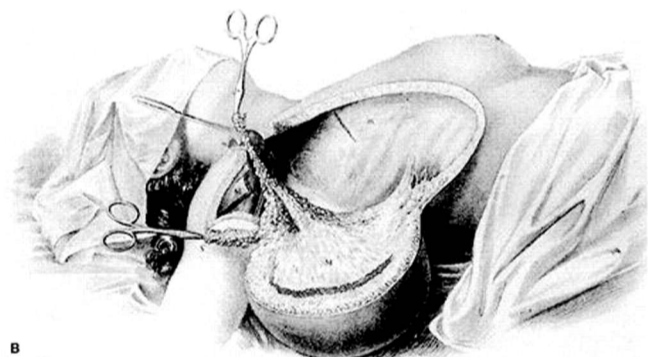
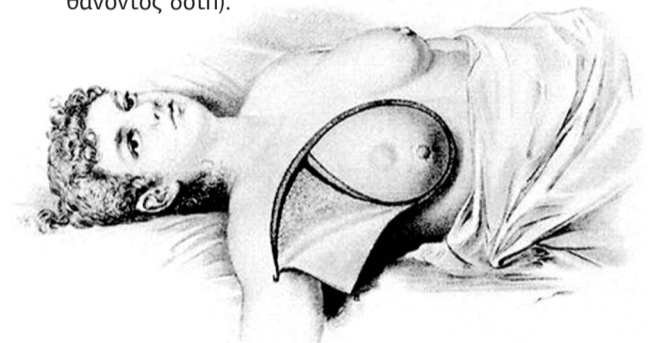
ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΓΙΑΝΝΗΣ
M.Sc.

Ιστορία της Ιατρικής: Ένα απίθανο ταξίδι στον χρόνο

μέρος 7/10

Φωτογραφία οφθαλμού με τα ράμματα, μετά από μεταμόσχευση κερατοειδούς χιτώνα (κερατοπλαστική - ο χιτώνας ή τμήμα του αντικαθίσταται από κερατοειδή θανόντος δότη).

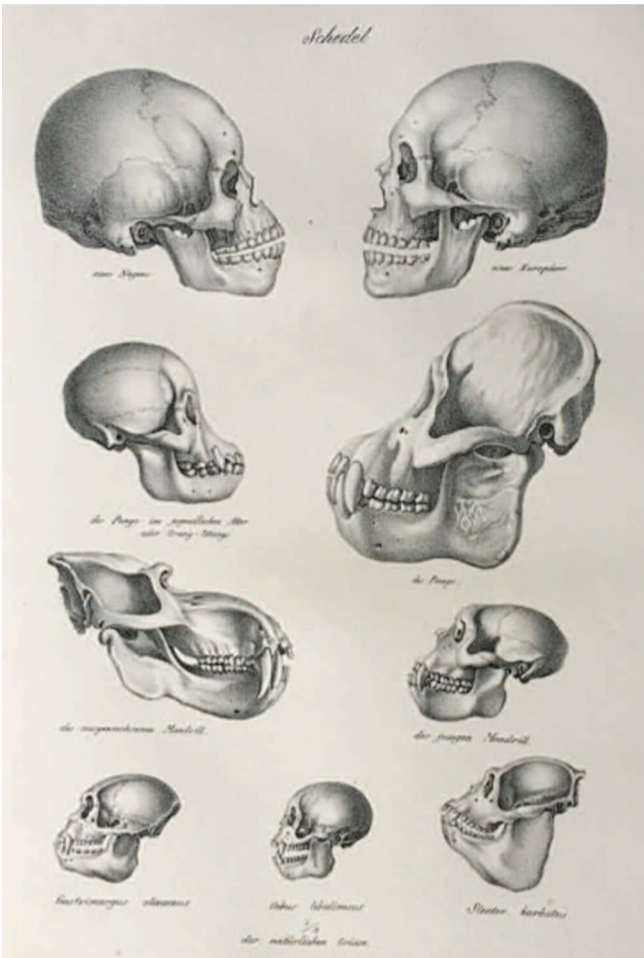

Το 1811 πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι από 7 γιατρούς εκτεταμένη μαστεκτομή στη διάσημη συγγραφέα Madame d' Arblay, η οποία αργότερα περιέγραψε αναλυτικά τη διαδικασία, που τη βίωσε ξύπνια ουρλιάζοντας, αφού έγινε χωρίς καμία αναισθησία στο υποδωμάτιό της...

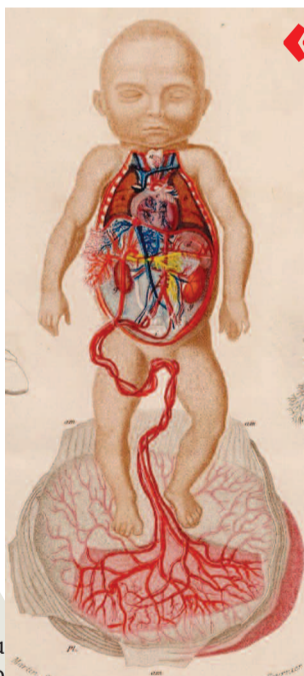

“Η Μάρθα, το θαύμα χωρίς χέρια”, σε αφίσα τσίρκου στις αρχές του 20ου αιώνα. Η Μάρθα Μόρις γεννήθηκε το 1902 στο Σικάγο χωρίς χέρια και με υποπλασμένα πόδια. Αν και είχε άλλα 7 αδέρφια, ήταν η μόνη με σοβαρές γενετικές ανωμαλίες.

Σκεύασμα με εκχύλισμα κόκας, που κυκλοφορούσε νόμιμα το 1896 στη Νέα Υόρκη, κατάλληλο, όπως έγραφε, για αντιμετώπιση υστερίας, μελαγχολίας και νευρασθένειας...

Λιθογραφία του 1824 που απεικονίζει συγκριτικά το κρανίο του ανθρώπου σε σχέση με τα κρανία των διαφόρων ειδών πιθήκων, ουραγοτάγκων κ.α.

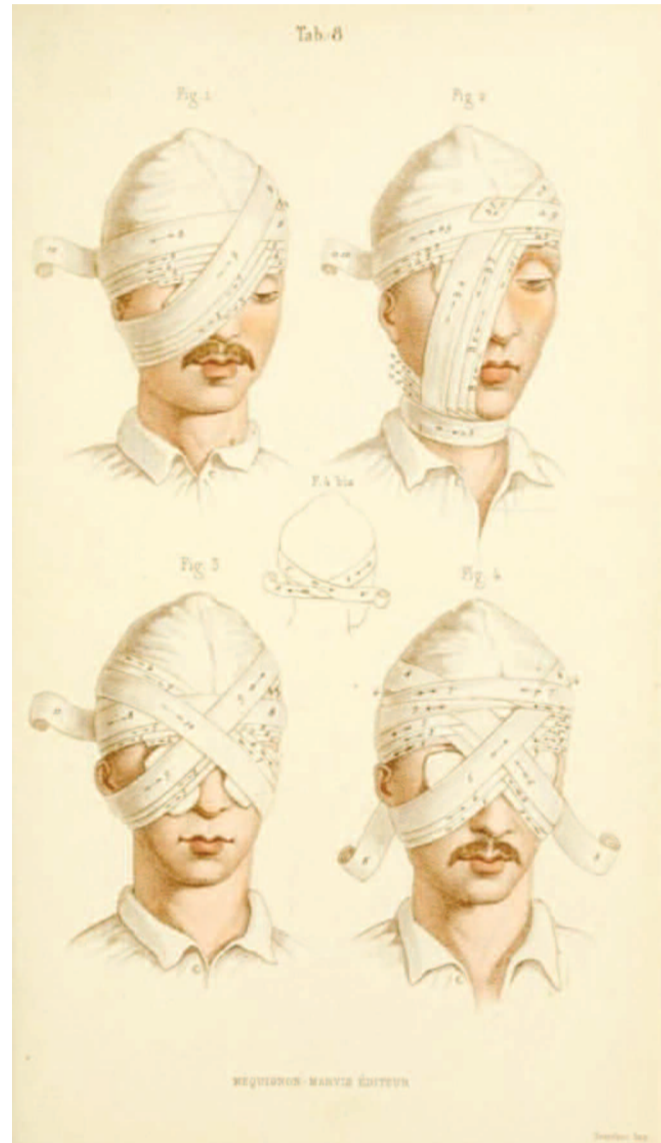

Η ανατομία του κυκλοφορικού συστήματος του εμβρύου και η σύνδεσή του με τον πλακούντα κατά τη διάρκεια της κύησης, όπως φαίνεται σε απεικόνιση του 1846.

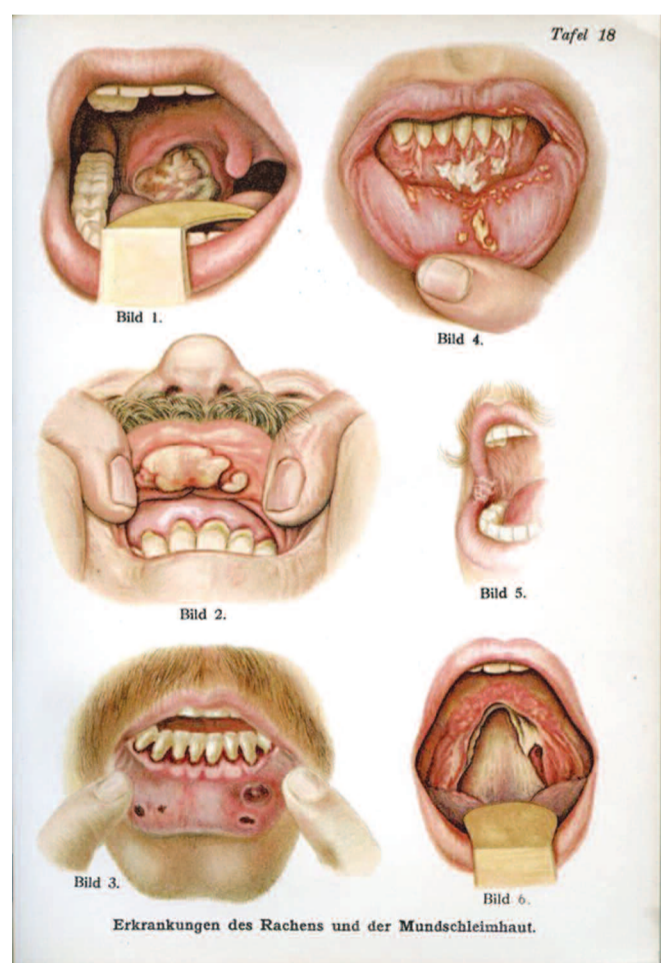

Fat People
TO ALL SUFFERERS FROM OBESITY (SUPERFLUOUS FAT): I WILL SEND YOU MY SCIENTIFICALLY PERFECTED TREATMENT FREE.
THE DANGEROUS SUMMER SEASON WITH ITS TERRIBLE AND EXHAUSTING HEAT IS NOW UPON US.
EVERY OUNCE OF FAT IS BURDENSOME, UNHEALTHY, AND BRINGS MUCH MISERY AND DANGER, WHICH MAY MEAN DEATH.
I have discovered a marvelous treatment (Nature's Secret) for the cure of Obesity and the permanent reduction of fat. The ingredients of my scientifically perfected treatment are wholesome and rare, and are gathered in the native woods. These ingredients contain the great principles elaborated by Nature in the earth of the silent forests.
By means of my scientifically perfected treatment I can reduce your weight 10 to 25 pounds a week without any radical change in what you eat; no purgative drugs, no tight bandages, no sickening exercises. I am a Regular Practising Physician making a Specialty of the Reduction of Superfluous Fat. I will send you my new, scientifically perfected treatment FREE, SAFE, PROMPT AND CERTAIN.
By my new, original scientific treatment your weight will be reduced without causing wrinkles or flabbiness of skin. HEAVY ABDOMEN, DOUBLE OR TRIPLE CHIN or other disagreeable evidences of obesity will disappear. Your form will acquire symmetry as the bulk of fat is removed; complexion will be cleared; troubles of heart, kidneys, stomach or other vital organs will be remedied; and you will be delightfully astonished at the promptness and ease with which these results are accomplished under my system.
Satisfaction guaranteed. Call on me personally, or write for my new book on "Obesity: Its Cause and Cure." It is interesting, convincing and instructive. It will be sent you free and prepaid; don't send any money. Confidential correspondence invited from all. Write to-day. Address:
HENRY C. BRADFORD, M. D.,
107 BRADFORD BUILDING,
20 East 22nd St., New York City.

Διαφήμιση θεραπείας παχυσαρκίας του 1905: “Υπέρβαροι προσοχή: το καλοκαίρι με την εξαντλητική ζέση είναι κοντά! Κάθε κιλό είναι επαχθές, άρρωστο, φέρνει μιζέρια και κίνδυνο, που μπορεί να σε οδηγήσει ακόμη και στον θάνατο!”

Τοποθέτηση επιδέσμων στα μάτια, όπως περιγράφεται στον “Οδηγό χειρουργικών επιδέσμων και συσκευών”, Γαλλικό ιατρικό βιβλίο του 1859.

Οι ασθένειες του στόματος και του λαιμού, από τον “Ιατρικό Σύμβουλο με Λέξεις και Εικόνες”, που εκδόθηκε στο Μόναχο της Γερμανίας το 1910.

